

Готовність педагогів і батьків дітей з особливими освітніми потребами до взаємодії в умовах інклюзивної освіти

В умовах інклюзивної освіти діти з ООП, які навчаються спільно зі звичайними дітьми, прогностуються індивідуальні освітні цілі, що відповідають їхнім особливим освітнім потребам і можливостям; проектується необхідні умови і підтримка; вибудовується командна стратегія супроводу дитини. Учасниками цієї команди є і батьки дитини з ООП. Зусилля педагогів будуть ефективними за умови, коли вони мають підтримку з боку батьків. У інклюзивному освітньому процесі зростає значимість співпраці педагогів, фахівців і батьків з метою узгодження цілей і завдань, що вирішуються ними, пріоритетів в процесі розвитку дитини, а в подальшому - планування узгоджених дій і методик в роботі з ним [2].

Батьки, отримавши широкі можливості вибору освітньої простору, форми отримання освіти дитиною, визначення освітнього маршруту і програми навчання, отримують і велику відповідальність. Наскільки успішно дитина зможе навчатися в закладах освіти, залежить, в тому числі, і від рівня педагогічної компетентності батьків; від їх активності, від встановлення конструктивної взаємодії, співпраці між батьками і фахівцями освітніх закладів [1].

Співпраця визначає такий тип взаємодії, який спрямований на отримання результату, в максимально можливій мірі задовольняє потреби всіх учасників. Сьогодні найбільш актуальна модель співпраці з батьками може бути виражена у вигляді тріади «розуміння - підтримка-спільні дії».

В умовах інклюзивної освіти батьки, педагоги та фахівці мають стати співавторами в побудові перспектив і реалізації освітнього маршруту дитини.

Психологія батьків дітей з ООП має свої особливості і породжує завдання як для педагогів, так і для фахівців психолого - педагогічного супроводу. Народження дитини з порушеннями в розвитку або інвалідністю часто стає причиною дезадаптації всієї сім'ї, викликає серйозні емоційні переживання, порушує гармонію життя сім'ї. Прийнявши діагноз дитини, впоравшись з дисфункціональними симптомами, батьки здатні розглянути процес розвитку і освіти дитини

спокійніше, більш конструктивно підійти до взаємодії з педагогами щодо освіти дитини. Таким чином, батьки дітей з ООП потребують допомоги та підтримки, в тому числі психотерапевтичної, спрямованої на зниження у них рівня психоемоційного напруження, запуску конструктивних змін, формування в якості ведучої установки: «Необхідно досягти якомога більшого там, де це можливо»[3].

Підтримка батьків дітей з ООП також пов'язана з їх навчанням і освітою з метою формування знань про особливості дитини, обумовлених наявними порушеннями, формуванням умінь використовувати знання для побудови взаємодії з дитиною, формуванням батьківської компетентності. Навчання батьків можливо за трьома напрямками:

- навчання батьків як вихователя;
- навчання батьків як вчителя своєї дитини;
- навчання батьків як союзника, партнера.

Окремий напрямок підтримки батьків дітей з ООП передбачає собою допомогу в зміні типу батьківського ставлення до дитини, корекцію стилю дитячо-батьківських відносин[4] .

Список літератури

1. Альохіна С. В., Алексєєва М. М., Агафонова Е. Л. Готовність педагогів як основний фактор успішності інклюзивного процесу в освіті. Психологічна наука та освіта, 2011, № 1. С. 83-92.
 2. Діти з обмеженими можливостями: проблеми та інноваційні тенденції в навчанні і вихованні. Хрестоматія з курсу «Корекційна педагогіка та спеціальна психологія» / уклад. Н. Д. Соколова, Л. В. Калининкова. М.: Аспект, 2005. 456 с.
 3. Колосова Т. А. Ставлення батьків до свого розумово відсталій дитині в контексті успішності його соціально-психологічної адаптації // Психологія навчання. 2016. № 8. С. 85-94.
 4. Мізіна Н. М. Батьківська компетентність: психологічний аспект проблеми //
- Психологічний супровід особистості в педагогічному процесі: збірник наукових праць в 2 ч. Ч. 2. Курган, 2002. С. 146-151.